

Antoni Puigverd

La irresponsabilitat

Ni les vacances de l'agost no han pogut apaivagar la tensió. Comença el curs i les artèries del país bullen. Cada dia en passa una de nova als carrers. Ara una picabaralla de grups a favor o en contra del groc. Ara un cop de puny. Ara un altre. Ara una ràtzia nocturna contra el groc. Ara una reposició honorífica del groc. Les venes del país estan inflades i poden esclatar. Després d'uns anys de monopoli al carrer de la simbologia independentista (un monopoli pacífic, però francament abusiu), els grups organitzats propers a Ciutadans han organitzat un contraatac que no augura res de bo perquè l'extrema dreta violenta s'hi ha infiltrat.

Moltes vegades hem reclamat sentit de la realitat a l'independentisme. Consciència dels límits. Acceptació d'uns resultats que no han estat mai els que esperaven; i que no han donat mai suport massiu a les seves propostes de ruptura. Però posar el focus crític sobre l'independentisme ha eclipsat les responsabilitats de Ciutadans. També a ells correspon una part important de l'espiral conflictiva que amenaça els carrers i, per tant, la pau civil.

Hi ha qui, des del món independentista, sosté que Ciutadans el que busca és, precisament, això: provocar un clima de violència que desprestigiaria el sobiranisme a Europa i tornaria a justificar una actuació policial. Però no és creïble un capteniment tan destraler en un partit que pretén governar Espanya i que en les properes eleccions municipals estarà en condicions d'accedir, entre d'altres, a l'alcaldia de Barcelona. No és creïble que un partit amb vocació de govern i discurs liberal vulgui convertir els carrers en un laboratori de violència només per provocar una situació més favorable a les seves posicions. Ara bé: la fixació en el contraatac i la pretensió de treure estridents resultats polítics de fets confusos que passen pel carrer ens obliguen a fixar l'atenció en aquest partit. Legítimament, Cs aspira a canviar la visió dels catalans, però, de moment, com si encara fos només

un grupuscle, es dedica a sembrar estricament zitzània.

Quan Ciutadans va quedar situat com a primer partit al Parlament, el més natural hauria estat centrar-se una mica per tal de liderar una alternativa a l'independentisme. Centrar-se a Catalunya vol dir assumir com a realitat profunda i persistent l'existència de la tradició catalanista. Atenció: assumir el catalanisme no signifi-

Convertir els carrers en un laboratori de violència només per provocar una situació més favorable



MARTA PEREZ / EFE

ca compartir-lo. Significa simplement reconèixer-ne l'existència.

Per descomptat, aquesta tradició cultural es pot rebutjar políticament; i això vol dir que el partit que es proposa un rebuig d'aquesta naturalesa pretén capgirar de dalt a baix la societat catalana. Ciutadans impugna la tradició política catalana i es proposa extirpar-la i substituir-la per una altra. També la mutació independentista d'una part del catalanisme s'ha proposat capgirar de dalt a baix la nostra societat. I ja es veu amb quins resultats: ha topat amb una altra realitat profunda, antiga i transversal: un sentiment d'espanyolitat molt viu, a Catalunya, no solament entre els catalans amb antecedents familiars en altres

territoris espanyols, sinó entre molts catalans de soca-rel que no volen tallar els vincles seculars d'afecte, veïnatge, interès i convivència amb Espanya. Tant els objectius de l'independentisme com els de Ciutadans són legítims. Però també són insensats: pretendre extirpar arrels de segles és anar contra la realitat.

Dèiem que, quan Arrimadas va portar el seu partit al primer lloc del Parlament, semblava que se centraria. Fins i tot en termes tàctics era el més previsible. Però ha persistit en el to displicent i tremendista de l'anterior legislatura. Hom espera d'un grupuscle extremós que negui la realitat, però no pas d'un partit que aspira a governar.

Certament, la radicalització de Cs pot ser-li útil en la conquesta del lideratge espanyol. És obvi. Una part de la pinça que torturarà en els propers mesos el president Sánchez serà la competència entre Casado i Rivera per cargolar la política catalana. L'altra part de la pinça és un Govern català que està utilitzant els presos com a matèria sentimentalment ignífuga per excitar els seus votants i tornar a repetir la revolta de l'1 d'octubre.

Ara bé: excepte els líders i pensadors de la corda de Puigdemont, tothom està d'acord a descriure com a forasenyada, cruel i suïcida la repetició de l'estratègia de confrontació entre una massa desvalguda i les forces de l'Estat. En canvi, no se subratlla gaire la irresponsabilitat de Ciutadans, que, mentre contribueix a exasperar la conflictivitat als carrers catalans, bloqueja qualsevol sortida raonable al laberint. Responsabilitat és el que s'exigeix als partits que suposadament volen dirigir el país. No en veig. El que passi en els propers mesos pot ser funest i irreversible. Si la tensió continua creixent, se'ns escaparà a tots de les mans. Si els nostres líders dubtessin una mica de les seves estratègies de confrontació, hi hauria un marge per a l'esperança. Però, amb franquesa, temo que no dubtaran gens. Estan condemnant el futur.●

Joana Bonet



Lleida no passa per London

Ho llegeixo en articles i a les xarxes, ho sento a crits en un plató, amb un puntillisme fonètic que resulta potser més violent: "Lleida en castellà es diu Lérida, igual que Londres". Mira que comparar la capital de la Terra Ferma amb la imperial City, que pomposos són els clergues de la correcció lingüística espanyola! Estic per començar a pronunciar la veu àrab de *Larida*, o per fer anar el *Leyda* medieval, que tant s'assembla a la fonètica que gastaven aquells voluntariosos que baixaven amb els esquís i el Moncler a l'estació *Yeida-Pirineus*.

Hi ha hagut un viatge en el temps, fractura pel mig, marees de llaços grocs combatudes amb banderes espanyoles. Aquesta és l'excusa dels que s'autoleSIONEN amb els idiomes en lloc de gaudir de la seva vaselina comunicativa. Les llengües són pur amor de mare: un transvasament emocional des de la cançó de bressol, un senyal de pertinença que transcendeix el paisatge o el costum. En arribar a un nou territori, aprenem a dir *bon dia* i *gràcies*. Ens acostem a l'autòcton i empatitzem amb la seva parla desafiant el pudor. Des que fenicis i grecs van difondre l'alfabet, la propagació de les llengües ha permès

Atorguen tractament a Lleida d'estrangera, encara que la denominació original fos aprovada fa 26 anys

rastrear la història humana. Quan en desapareix una, tots ens apaguem una mica.

Trobo en *La prosa de Màrius Torres* (Edicions Universitat de Barcelona) un article publicat el març del 1936 a *L'Ideal* –el firmava com a Gregori Sastre– en el qual comentava les set consignes del Comitè de Catalanització. De la setena, "parleu català a tot arreu", positiu: "Crec que amb 'parleu català a Catalunya' és més que suficient". Aquest estiu, en un debat de televisió, una contertuliana asseguda al meu costat afirmava: "És un dialecte de l'espanyol". Vaig recordar aquella vella cremor d'estómac: quan jo era Juana en el DNI i havia de corregir cada dos per tres els que traduïen el meu nom. M'indignava que la meua llengua antiga fos considerada de segona, i, malgrat els gairebé deu milions de persones que la parlen, de res no valia treure les plomes: què podien importar-los l'origen del català, els substrats que la van afermar, fins i tot que paraules com *enyorança*, *pinzell* o *orgull* es filtressin al castellà?

I ara comparen la meua Lleida amb London –aquí hi ha el quid de la qüestió, li atorguen el mateix tractament que a una ciutat estrangera–, encara que la seva denominació original fos aprovada per real decret fa 26 anys.

Mentre uns boicotegen el fuet, d'altres repeteixen *Gerona* i *Generalidad* a tall d'un activisme no menys furibund. La imposició d'una llengua sobre l'altra, sent totes dues oficials, promou un discurs ideològic que no busca sinó la justificació d'un poder. Fer política amb la llengua és maltractar-la, oblidar la seva naturalesa de canal i no de clavegueró. Perquè atiar la discòrdia amb els noms de ciutats i institucions demostra una vegada més que, en un conflicte, es pot perdre fins i tot la vergonya, però mai el respecte.●

Miquel Seguró

‘Merlí’

Aristòtil deia de les representacions teatrals tràgiques, les "tragèdies", que són propícies per a la purificació anímica (*katharsis*). Al ser projectades fora de si, però vivint la trama com si es tractés d'una cosa real, les passions amb conseqüències nocives per a la vida es compadeixen, es temen i es rebutgen.

Avui dia aquesta teràpia anímica no només l'afavoreix el teatre. El cinema i, sobretot les sèries, participen d'aquesta mateixa matriu. D'aquí, en part, la seva popularitat. En el cas de les sèries, a més, el seu ritme més dilatat permet atendre amb més profunditat i detall aquestes passions, facilitant encara més el joc hi-

perbòlic d'identificació-distància. Una de les sèries de més impacte ha estat *Merlí*. No s'hi s'escenifiquen trames fantàstiques, ni venjances rocambolesques, ni tampoc es recorre a impactants efectes especials. El seu guió és ben quotidià: un professor de filosofia, de personalitat complexa i paradoxal, que explica la història de les idees a una classe d'adolescents en plena ebullició vital. L'èxit de *Merlí* s'explica per la qualitat interpretativa dels seus actors i actrius, indubtablement, però també perquè les seves històries versen sobre temes de la vida.

El que és veritablement heroic és viure la vida real, sembla ser el missatge. L'amor, la mort, la relació amb els altres, el paper de la societat en l'emmotllament de la pròpia personalitat, la política, l'eco-

nomia o la distància entre dir i fer són alguns dels assumptes que tracta, que concerneixen i superen els seus protagonistes, com a la resta dels mortals.

Introduir la filosofia en un producte comercial i d'entreteniment no és la millor manera de donar compte de la seva rellevància, certament. Aquesta via, però, pot ser del tot eficaç per visibilitzar la seva incidència en la vida. Naturalitzant les contradiccions i els titubejos de l'existència, les seves relativitats, els seus anhels i les seves transcendències, ens adonem amb més claredat de la nostra quotidianitat polièdrica i paradoxal.

Una altra cosa és arribar a saber per què necessitem sèries de ficció per poder tematitzar el que en realitat ens importa més. Això també seria tema per a una sèrie, i segur que també d'èxit.●